

PRACOWNIKOM I WSPÓLPRACOWNIKOM „PRZEGLĄDU BIBLIOTECZNEGO”

Zeszyt 3/2013, który właśnie oddajemy w ręce czytelników jest 36. i zarazem ostatnim zeszytem „Przeglądu Bibliotecznego”, który powstał pod moją redakcją. W czerwcu 2013 r., wraz z końcem kadencji Zarządu SBP 2009-2013, dobiegła końca również druga kadencja pracy redakcji „Przeglądu”, którą kierowałam od 2005 r. Na prośbę przewodniczącej SBP, Pani Elżbiety Stefańczyk, kierowany przeze mnie zespół redakcyjny przygotował jeszcze niniejszy zeszyt, pracę nad ostatnim tegorocznym zeszytem kwartalnika podejmie już nowa redakcja.

W ubiegłym roku „Przegląd Biblioteczny” obchodził jubileusz 85-lecia. Z tej okazji w zeszycie 4/2012 pisałam o jego ważnej roli, którą od chwili powstania do dnia dzisiejszego pełni w komunikacji naukowej w polskim bibliotekoznawstwie i informacji naukowej, o jego dotychczasowych redaktorach naczelnych, o wybitnych bibliologach i informatologach, którzy na jego łamach publikowali swoje rozprawy, z których wiele do chwili obecnej stanowi lektury obowiązkowe adeptów naszej dyscypliny¹. Podsumowałam tam również okres, w którym pełniłam funkcję redaktora naczelnego „Przeglądu”, omawiając zmiany, które zostały w tym czasie wprowadzone w strukturze czasopisma i stylu jego redakcji, tematykę publikowanych artykułów i przedstawiając zestawienie danych ilościowych o pracach opublikowanych na łamach kwartalnika w ciągu tych ośmiu lat. Zestawienie to, uzupełnione o dane dotyczące anglojęzycznego zeszytu specjalnego wydanego w końcu 2012 r. oraz dane z trzech zeszytów ostatniego roku, przedstawia tabela 1.

¹ B. Sosińska-Kalata: 85-lecie „Przeglądu Bibliotecznego” 1927-2012. *Przegląd Biblioteczny* 2012 z. 4 s. 461-471.

Tabela 1.

Liczba prac naukowych opublikowanych w „Przeglądzie Bibliotecznym” w latach 2005-2013

Rocznik	Liczba opublikowanych tekstów		
	Ogółem	Liczba artykułów	Liczba tekstów pozostałych (opinie, recenzje, sprawozdania, wspomnienia)
2005 (73) z. 1-4	70	15	55
2006 (74) z. 1-4	66	19	47
2007 (75) z. 1-4	82	24	58
2008 (76) z. 1-4	101	32	69
2009 (77) z. 1-4	78	17	61
2010 (78) z. 1-4	75	18	57
2011 (79) z. 1-4	63	15	48
2012 (80) z. 1-4	62	17	45
2012 zeszyt specjalny w języku angielskim	8	8	-
2013 (81) z. 1-3	47	11	36
Łącznie	652	176	476

W ciągu niepełnych dziewięciu lat działalności kierowanej przeze mnie redakcji ukazało się łącznie 36 zeszytów „Przeglądu Bibliotecznego”, w tym jeden – specjalny, nienumerowany – w języku angielskim. Łącznie na łamach „Przeglądu” w okresie tym ukazały się 652 teksty naukowe, w tym 176 artykułów – rozpraw i raportów z badań. Przez cały ten okres kwartalnik ukazywał się regularnie, po cztery zeszyty w każdym roku. Wcześniej, zwłaszcza w latach 1981-2004, z różnych zapewne powodów, „Przegląd Biblioteczny” wydawany był dwa lub trzy razy w roku, niemal każdy rocznik zawierał jeden lub dwa zeszyty podwójne. Szczegółowe zestawienia częstotliwości ukazywania się „Przeglądu” od chwili jego powstania do końca 2010 r. przedstawia i omawia Zbigniew Gruszka w opublikowanej w 2012 r. monografii kwartalnika². Wydawanie zeszytów podwójnych bywa niekiedy konieczne, ale nie jest to sytuacja właściwa dla czasopisma, które z założenia ma być kwartalnikiem. Powoduje ona nie tylko spowolnienie zadeklarowanego rytmu publikacji czasopisma, ale też zwykle skutkuje ograniczeniem liczby wydawanych artykułów i wydłuża oczekiwanie autorów na publikację wyników ich badań. Jednym ze zobowiązań, które przyjąłam obejmując kierowanie redakcją „Przeglądu”, było zapewnienie właściwego dla niego kwartalnego rytmu publikacji. Zobowiązanie to zostało wypełnione i zapewne czytelnicy „Przeglądu” przywykli już, że co kwartał do ich rąk trafia kolejny zeszyt tego czasopisma.

Utrzymanie wysokiej rangi naukowej „Przeglądu Bibliotecznego”, od lat uważanego za najważniejsze polskie czasopismo naukowe w obszarze badań nad współczesnym bibliotekarstwem i informacją naukową, było najważniejszym zobowiązaniem zespołu redakcyjnego podejmującego pracę w 2005 r.³. „Przegląd” był wówczas jednym z dwóch tylko czasopism w naszej dziedzinie umieszczonych na liście czasopism punktowanych ówczesnego Komitetu Badań Naukowych (drugim były

² Zob. Z. Gruszka: „Przegląd Biblioteczny”. Monografia. Łódź – Warszawa: Wydaw. Uniwersytetu Łódzkiego, Wydaw. SBP 2012.

³ Zob. B. Sosińska-Kalata: Od Redakcji – Kontynuacja i rozwój. *Przegląd Biblioteczny* 2005, z. 1, s. 5-9.

„Roczniki Biblioteczne”). Mam nadzieję, że i to zobowiązanie zostało wypełnione, co zawdzięczamy przede wszystkim rozbudowaniu współpracy z szerokim gronem autorów ze wszystkich niemal polskich ośrodków badawczych bibliologii i informatologii.

W przywołanym wcześniej artykule podsumowującym działalność „Przeglądu” z okazji jego 85-lecia przedstawiłam zestawienie tematyki artykułów opublikowanych w nim w ostatnich latach. Zestawienie to pokazuje dużą różnorodność analizowanych zagadnień, a równocześnie ich ścisły związek z aktualnymi problemami zarówno praktyki bibliotecznej, i informacyjnej, jak i współczesnej teorii i metodologii nauki o książce, bibliotece i informacji.

Zabiegaliśmy również o obecność na łamach „Przeglądu” wysokiej klasy krytyki naukowej. Od wielu lat systematycznie ukazują się w nim przeglądy piśmiennictwa bibliologicznego i informatologicznego, zagranicznego – autorstwa prof. Jacka Wojciechowskiego i krajowego – od 2005 r. autorstwa Barbary Koryś. Redakcja starała się też zapewnić poddawanie krytycznej recenzji najważniejszych monografii z naszej dziedziny, w szczególności rozpraw habilitacyjnych i monografii profesorskich. Zapewnieniu orientacji w działalności naukowej w zakresie bibliologii i informatologii, prowadzonej w polskich ośrodkach akademickich i bibliotekach naukowych służyć ma także *Kronika życia naukowego* – dział wprowadzony do „Przeglądu” w 2011 r. i jak się wydaje – przychylnie przyjęty przez Czytelników. Poza gestią redakcji była decyzja o likwidacji dodatku bibliograficznego *BABIN*, przez kilkadziesiąt lat towarzyszącego „Przeglądowi Bibliotecznemu”, którą w 2010 r. podjął dyrektor instytucji w której bibliografia ta powstawała – Biblioteki Narodowej.

Redagując „Przegląd” staraliśmy się również zapewnić mu nowoczesną, ale też staranną formę edytorską. M.in. zasady cytowania piśmiennictwa dostosowane zostały do międzynarodowych standardów, a w ostatnich latach swobodnie opracowywane streszczenia zastąpione zostały znacznie bardziej informatywnymi abstraktami ustrukturyzowanymi. Wzorem wielu czasopism międzynarodowych zdecydowaliśmy się na umieszczanie przy każdym artykule krótkiego biogramu naukowego i fotografii autora.

W 2007 r. „Przegląd Biblioteczny” uzyskał 10 punktów – najwyższą punktację przyznawaną polskim czasopismom naukowym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Zmiana zasad oceny czasopism i skali punktacji spowodowała, że w latach 2011 i 2012 liczba punktów za publikację artykułu w „Przeglądzie Bibliotecznym” spadła do 7 – nadal jednak jest to najwyższa punktacja wśród czasopism bibliologiczno-informatologicznych. Wprowadzone przez MNiSW nowe kryteria oceniania czasopism naukowych wymagają dalszych zmian w dotychczasowej koncepcji przygotowywania „Przeglądu Bibliotecznego”. Redakcja i wydawca „Przeglądu” – Wydawnictwo SBP podejmowali w tym zakresie szereg działań, których skuteczność pokażą wyniki oceny czasopism dokonywanej przez Ministerstwo w chwili obecnej.

Nad przygotowaniem do druku 36 ostatnich zeszytów „Przeglądu Bibliotecznego” pracował niewielki – jak to w przypadku czasopism naukowych często bywa – zespół redakcyjny, na który w różnych latach składały się dwie lub trzy osoby. Moimi redakcyjnymi współpracownikami w tym okresie były: dr Marianna Banacka (sekretarz redakcji w latach 2005-

2006 i zastępca redaktora naczelnego w latach 2007-2008 i 2009, z. 3); dr Ewa Chuchro (sekretarz redakcji i redaktor językowy w latach 2007-2013, z. 1); dr Maria Przastek-Samokowa (redaktor w latach 2009, z. 1, 2 i 4 – 2011, z. 1); dr Dorota Grabowska (redaktor tematyczny w latach 2012-2013, z. 3); mgr Monika Halasz-Cysarz (sekretarz redakcji w roku 2013, z. 2 i 3). Wszystkim Paniom Redaktor bardzo serdecznie dziękuję za niemały trud, jakiego wymagała systematyczna i choć często przynosząca wiele satysfakcji, to jednak nie zawsze wdzięczna praca redakcyjna. Podziękowania za współpracę chcę też złożyć autorom bardzo cenionych przez Czytelników cyklicznych przeglądów piśmiennictwa: Panu Profesorowi Jackowi Wojciechowskiemu i Pani Barbarze Koryś. Dziękuję również Panu dr. hab. Zdzisławowi Gębołysiowi, który w latach 2005-2009 (z. 2) opracowywał dla „Przeglądu” kronikę wydarzeń krajowych i zagranicznych. Bardzo serdecznie dziękuję też Pani Annie Lis za przygotowywanie w ciągu tych dziewięciu lat redakcji technicznej i korekty kolejnych zeszytów „Przeglądu”, a Pani Agnieszce Kasprzyk za sprawne opracowywanie materiału w języku angielskim. Za współpracę dziękuję również Wydawnictwu SBP i jego dyrektorowi, Panu Januszowi Nowickiemu.

Szczególnie serdecznie za wieloletnią współpracę chcę podziękować członkom Rady Redakcyjnej „Przeglądu” i recenzentom, którzy pracując *pro publico bono* wspierali redakcję swoją wiedzą i zaangażowaniem w pozyskiwaniu ciekawych tekstów, kwalifikowaniu artykułów do druku i podpowiadaniu autorom niezbędnych poprawek. Dzięki tej nieocenionej współpracy „Przegląd Biblioteczny” stał się faktycznie czasopismem całego polskiego środowiska bibliologicznego i informatologicznego.

Specjalne podziękowania składam przewodniczącemu Zarządu Głównego SBP w latach 2001-2005, Panu Janowi Wołoszowi, który w imieniu Stowarzyszenia w 2005 r. powierzył mi redakcję „Przeglądu Bibliotecznego” oraz przewodniczącej Zarządu Głównego SBP od 2005 r., Pani Elżbiecie Stefańczyk, która przez cały czas mojej redakcyjnej pracy z dużym zrozumieniem wspierała podejmowane przeze mnie działania i pomagała rozwiązywać problemy organizacyjne.

Bardzo gorąco dziękuję Czytelnikom „Przeglądu Bibliotecznego”. Nowemu zespołowi redakcyjnemu składam najlepsze życzenia pomyślnego dalszego rozwoju tego ważnego czasopisma.

Barbara Sosińska-Kalata

Warszawa, 12 września 2013 r.